

MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm: harvesterioperaator, forvarderioperaator IV taseme kutsekeskhariduse taotlejad

Õppevorm: Statsionaarne

Moodul nr 16	<i>Sotsiaaalained</i>	<i>mooduli maht 7 EKAPit</i>
Mooduli vastutaja:	Marika Murka	
Mooduli õpetajad:	Marika Murka, Aldo Reisberg	
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid, teeb teadlikke valikuid seonduvalt iseenda ja sotsiaalse keskkonnaga, lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalainormidest ning toimib kõlbelse ja vastutustundliku ühiskonnaliikmena. Õpilane on Eesti Vabariigi lojaalne kodanik. (Seos gümnaasiumi õppekava kehalise kasvatuse valdkonna, sotsiaaalainete valdkonna ajaloo, ühiskonnaõpetuse, inimeseõpetuse, inimgeograafia õppeainetega.)	
Nõuded mooduli alustamiseks:	Nõuded puuduvad	
Nõuded mooduli lõpetamiseks:	Moodul hinnatakse eristavalt. Kõikide teemade hinded peavad olema ületanud lävendi.	
Õpiväljundid (ÕV)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omab adekvaatset enesehinnangut ning teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist; 2. Omab arusaama erinevatest nähtustest, protsessidest ja konfliktidest ühiskonnas ning nende seostest ja vastastikusest mõjust; 3. Mõistab kultuurilise mitmesesisuse ning demokraatia ja selle kaitsmise tähtsust ning jätkusuutliku arengu vajalikkust, aktsepteerides erinevusi; 4. Hindab üldinimlikke väärtusi nagu vabadus, inimväärikus, võrdõiguslikkus, ausus, hoolivus,	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustusest ühiskonnas • analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus • nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nendele reageerimist ja ennetamise võimalusi • tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning sooritab treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi • selgitab nüüdisühiskonna kujunemist, struktuuri ja korraldust

	<p>sallivus, vastutustunne, õiglus, isamaalisus ning lugupidamine enda, teiste ja keskkonna vastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • määratleb Eesti ajaloo olulisemad pöördepunktid sündmused muinasajast tänapäevani, paigutades tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti • selgitab, millised muutused on toimunud taasiseseisvumisjärgses Eesti majanduses, õigusruumis, valitsemiskorralduses, riigikaitstes ja kultuurielus, eristades põhjusi ja tagajärgi • toob asjakohaseid näiteid sotsiaalainetes käsitletavate ja ühiskonnas esinevate nähtuste omavaheliste seoste kohta • arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel • iseloomustab demokraatliku valitsemiskorralduse toimemehhanisme Eesti ja Euroopa Liidu näitel • selgitab Eesti rolli NATOs, ELs ja ÜROs • kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja selgitab nende erisusi, lähtudes Eesti poliitmaastikust • põhjendab inimeste ja riikide jätkusuutliku käitumise vajalikkust • analüüsib teabeallikate abil riigi majanduse struktuuri ning panust maailma majandusse • tunneb üleilmastumise majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke, nimetab erineva arengutasemega riike • analüüsib kaartide ja statistiliste andmete põhjal riigi või regiooni rahvaarvu muutumist, rahvastiku paiknemist ja soolis-vanuselist struktuuri • kasutab teabeallikaid, sh geograafilisi, poliitilisi ja topograafilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks, määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti • selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel • selgitab enda õigusi ja kohustusi kodanikuna • orienteerub õigusaktides, kasutades erinevaid infokanaleid • kasutab kontekstis sotsiaalainete põhimõisteid • nimetab erinevaid julgeolekuriske, sh Eesti Vabariigile ning selgitab nende maandamise võimalusi
<p>Mooduli maht kokku 182 tundi, sellest kontaktöpe 116 ja iseseisev töö 66</p>		

Teemad, alateemad	K	IT	L ¹	P	ÕV nr	Õppemeetodid	Hindamine	Hindamis-meetodid	Hindekriteeriumid		
									Lävend (3 või arvestatud)	4	5
Sotsiaalsained	116	66	0	0	1; 2; 3; 4;		Eristav	Teemade kokkuvõtlik hinne			
1. Inimeseõpetus	16	10	0	0	1; 4						
Inimese tervis ja haigused. Tervise mõjutajad. Ametialaste terviseriskide vähendamine. Ergonoomika alused. <u>Iseseisev töö</u> - Alateemade juures vastavad iseseisvad ülesanded	6	4	0	0	1; 4	Loeng; Harjutused; Ülesanded; Arutelu	Eristav IT-mitteeristav	Kontrolltöö Ideekaart Infoleht Rühmatööd	Loetleb tervisemõjutajaid ning juhendamisel väldib tervist kahjustavaid tegevusi IT ülesanded tehtud.	Kirjeldab tervisemõjutajate mõju ning koos kaaslastega töötades on oma tegevustes kaaslaste arvestav	Analüüsib ebatervislike eluviiside mõju elueale, tööviljakusele ja oskab end hoida.
Üksikisiku ja perekonna areng ühiskonnas. Tänapäeva perekonna mudelid. <u>Iseseisev töö</u> -Alateemade juures vastavad esitlus.	5	3	0	0	1; 4	Loeng; Harjutused; Ülesanded; Arutelu	Kontrolltöö IT-mitteeristav	Kontrolltöö Ideekaart Infoleht Rühmatööd Esitluse ettekanne	Väärtustab perekonda. IT-Esitlus tehtud.	Analüüsib perekonnamudeleid koos kaaslastega.	Analüüsib erinevate peremudelite tegusust ühiskonnas.
Inimene kui isiksus. Isiksuse tugevad ja nõrgad küljed, areng. <u>Iseseisev töö</u> - Eneseanalüüs	5	3	0	0	1; 4	Loeng; Harjutused; Ülesanded; Arutelu	Eristav IT-mitteeristav	Kontrolltöö Ideekaart Rühmatööd Analüüs	Juhendamisel hindab ennast. Nimetab enda tugevusi ja nõrkusi.	Analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja	Analüüsib enda tugevusi ja nõrkusi. Teeb muudatusi oma nõrkuste osas.

¹ K-kontaktõpe; IT-iseseisev töö; L-kontaktõppesitused; P-ettevõttepraktika

									IT- Analüüs tehtud.	kohustusest ühiskonnas.	
2. Ajalugu	32	26	0	0	2; 4		Eristav				
<u>Eesti varasem ajalugu</u> Muinasajast 19. sajandi lõpuni. <u>Iseseisev töö</u> - etteantud teemade iseseisev omandamine, küsimustele vastamine	18	16	0	0	2; 4	Töö küsimustikuga, õpikuga ja lisamaterjalidega. Arutelud.	Eristav	Kontrollivad tööd Tunnitööd	Teab vastava ajaperioodi olulisemaid pöördepunkte, sündmusi, isikuid, eluolu. Vastab ära kontrollivates töödes lävendile vastavad küsimused.	Lisaks hindekriteeriumis „3“ toodud tingimustele, arutleb erinevatel ajaperioodidel toimunud sündmuste põhjuste ja tagajärgede üle.	Hindamiskriteeriumid „3“ ja „4“ ning võtab seisukohti toimunu üle.
<u>Eesti lähiajalugu</u> 20. sajandist tänapäevani <u>Iseseisev töö</u> - etteantud teemade iseseisev omandamine, küsimustele vastamine	14	10	0	0	2; 4	Töö küsimustikuga, õpikuga ja lisamaterjalidega. Arutelu. Õppefilmid, võimalusel muuseumi külastus	Eristav	Kontrollivad töö Tunnitööd	Teab vastava ajaperioodi olulisemaid sündmusi, isikuid, eluolu. Vastab ära kontrollivates töödes lävendile vastavad küsimused.	Lisaks hindekriteeriumis „3“ toodud tingimustele, arutleb erinevatel ajaperioodidel toimunud sündmuste põhjuste ja tagajärgede üle.	Hindamiskriteeriumid „3“ ja „4“ ning võtab seisukohti toimunu üle.
3. Ühiskonnaõpetus Poliitilised ideoloogiad. Demokraatia. EL, NATO, ÜRO. Kultuuride erinevused. Jätkusuutlik areng. Kodaniku õigused, kohustused.	22	10	0	0	2;3 4;	Loeng; Diskussioonid; Filmide ja õpefaillide vaatamine; Arutelud jooksvate ühiskonna- ja poliitikasündmuste analüüs.	Eristav IT mitteeristav	Küsimustele vastamine, aktiivsus aruteludes ja vaidlustes, probleemide tõstatamine, töölehtede täitmine	Vastab kontrollivates töödes etteantud küsimused lävendile vastavalt, osaleb rühmatöös .	Lisaks hindamiskriteerium „3“. Osaleb aktiivselt aruteludes.	Hindamiskriteerium „4“ Võtab seisukohti. Loob seoseid.

<u>Iseseisev töö-</u> päevakajalise teema arutelu.						Juhtumianalüü sid.					
4. Geograafia	20	20	0	0	2; 3,4			Eristav			
<u>Rahvastik ja asustus.</u> Maailma ja Eesti rahvaarvu muutumine. Sündimust suuremust mõjutavad tegurid. Sooline- vanuseline koosseis. Rahvastiku paiknemine. Rände liigid, põhjused. <u>Iseseisev töö-</u> statistiliste näitajate leidmine ja analüüs	6	8	0	0	2; 3,4	Eesti Statistika andmebaasi rahvastiku andmete uurimine. Diskussioonid Arutelud Õppefilmid .	Eristav IT- mitteeristav	Kontrolltöö Analüüs	Teab maailma ja Eesti rahvaarvu. Toob näiteid rahvaarvu paiknemist mõjutavatest teguritest. Toob näiteid sündimust ja suuremust mõjutavatest teguritest. Nimetab rände tegureid. Iseseisev töö esitatud. Rühmaga koos analüüsitud.	Hindekriteeriu m „3“. Lisaks selgitab kaartide, tabelite, graafikute ja andmete põhjal rahvastiku vanuskoosseis u, paiknemist. Arutleb rände teemadel.	Hindekriteeriumi d „3“, „4“. Analüüsib maailma rahvaarvu kasvu põhjusi ja tagajärgi. Selgitab sündimuse ja suremuse erinevust arenenud ja arengumaades ning toob välja erinevuste peamised põhjused. Võrdleb erinevate riikide rahvastiku soolist ja vanuselist koosseisu.
<u>Muutused ühiskonnas ja maailmamajanduses.</u> Ühiskonnas toimunud muutused.	10	12	0	0	2; 3,4	Töö statistiliste andmetega, töölehed, arutelu, õppefilm	Eristav	Kontrolltöö	Nimetab erinevatele ühiskondadele (põllumajandus ühiskond jne) iseloomulikke jooni. Selgitab globaliseerumise	Hindekriteeriu m„3“. Lisaks kirjeldab peamisi majandussekt oreid. Tunneb üleilmastumise	Hindekriteeriumi d„3“, „4“. Lisaks toob välja globaliseerumis e plussid ja miinused. Analüüsib riikide

<p>Riikide arengutasemenäitajad. Erineva arenguga riigid.</p> <p>Riikide panus maailmamajandusse</p> <p>Globaliseerumine.</p> <p>Riikide majandusstruktuurid</p> <p><u>Iseseisev töö-</u> etteantud teema kohta küsimuste/ töölehtede täitmine, iseseisev teema õppimine.</p>									<p>olemust. Nimetab riikide arengutaseme näitajaid. Loeb graafikutelt, joonistelt välja infot maailma või mõne riigi majandusest.</p>	<p>majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke. Võrdleb riike arengutaseme näitajate põhjal.</p>	<p>erinevate arengutasemete põhjusi. Statistiliste andmete põhjal analüüsib riikide panust maailmamajandusse.</p>
Kaardiõpetus	4	0	0	0		Töö erinevate kaartidega, atlasega,	Mitteeristav	Tunnitööde esitamine	<p>Esitab nõuetele vastavad tööd. Kaarditööde tegemisel kasutab teabeallikaid, sh geograafilisi, poliitilisi ja topograafilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks, määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti</p>		
5. Orienteerumine	26	0	0	0	1,	Aktiivne loeng; Liikumismängud; Diskussioon	Mitteeristav	Töölehed. Praktilised sooritusd raja läbimisel	<p>Kasutab orienteerumiskaarti, orienteerub maastikul, arutleb oma kehaliste võimete ja treeningujärgse taastumise vajalikkusest. Tunneb kaardi leppemärke ja piltlegendide sümboleid, kaardi mõõtkava - ja värve. Oskab maastikul liikuda ka looduslike märkide järgi.</p>		

Kasutatud õppekirjandus:

1. Eesti Vabariigi põhiseadus

2. E-õpikud : Kirjastus Maurus, Opiq
3. <http://www.estonica.org/et/Ajalugu/>
4. <https://www.orienteerumine.ee/orienteerumine/opime/index.php>
5. Inimene ja ühiskond (Eesti Ajalooõpetajate Selts 2006) - ühiskonnaõpetuse õppematerjal
6. Kagadze, M. Kraav, I. jt 2007. Perekonnaõpetus. Koolibri.
7. Kagadze, M. Kullasepp, K. 2005. Suhtlemine on lahe. Koolibri.
8. Kokasaar, U., Martin, M. 2003, 2004. Bioloogia põhikoolile IV, AS BIT
9. Kriiska, A., Mäesalu, A. jt 2014. Eesti ajalugu I, II Tallinn: Avita.
10. Kull, M., Part, K. jt 2012. Tervis- minu valikud. Koolibri
11. Laur, M., Pajur, A. jt 1997. Eesti ajalugu I, II. Tallinn: Avita
12. <https://www.sisekaitseakadeemia.ee/orienteerumine> - " Orienteerumise alused ja tegurid orienteerumises".
13. Raudla, H., Palk, P jt 2013 Ühiskonnaõpetuse õpik gümnaasiumile I, II osa. Avita
14. Roosaar, J., Ainsaar, M jt 2013 Geograafia gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto
15. Õpetajate koostatud loeng-esitlused